

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

आरबीआय/२०१२-१३/३०

डीएनबीएस(पीडी) सीसी.क्र.२९१ / ०३.०२.००१/ २०१२-१३

जुलै ०२, २०१२

सर्व कोअर इनवेस्टमेंट कंपन्या

महोदय,

महापरिपत्रक - कोअर इनवेस्टमेंट कंपन्यांसाठी (सीआयसी) विनियामक साचा

आपणास माहितच आहे की, ह्या विषयावरील सर्व सूचना एकाच जागी मिळण्यासाठी, रिज़र्व बँक अद्यावत केलेली परिपत्रके/अधिसूचना देत असते. परिपत्रक. डीएनबीएस (पीडी) सीसी. क्र.१९७/०३.१०.००१/२०१०-११ दिनांक ऑगस्ट १२, २०१० आणि अधिसूचना क्र.डीएनबीएस.(पीडी) २१९/सीजीएम(युएस)-२०११, डीएनबीएस.(पीडी)२२०/सीजीएम(युएस)-२०११ आणि डीएनबीएस.(पीडी) २२१/सीजीएम(युएस)-२०११ दिनांक जानेवारी ५, २०११ परिपत्रकात असलेल्या सूचना खाली दिल्या आहेत अद्यावत केलेली जून ३०, २०१२ ही अद्यावत अधिसूचना आरबीआयच्या (<http://www.rbi.org.in>) ह्या वेबसाईटवरही टाकण्यात आली आहे..

आपला,

(सी.आर.सम्युक्था)

मुख्य महाव्यवस्थापक

अनुक्रमणिका

अनु.क्र.	तपशील
१.	पार्श्वभूमी
२.	कोअर इनवेस्टमेंट कंपन्यांना (सीआयसी)
३.	सिस्टमिकली इंपॉर्टंट आयात एनबीएफसी
४.	कोअर इनवेस्टमेंट कंपन्यांचे सिस्टमिक महत्व
५.	कोअर इनवेस्टमेंट कंपनी समोरील निर्बंध
६	संक्रमण काल
७.	ह्या अटींचे पालन करण्याबाबत कृती योजना
८	कोअर इनवेस्टमेंट कंपनी (रिझर्व बँक) डिरेक्शन्स २०११निदेशांची व्याप्ती
९.	व्याख्या
१०	पंजीकरण
११	अपरिहार्य असे वार्षिक लेखा तपासणी प्रमाणपत्र सादर करणे.
१२	सूट
१३	विवेचने/स्पष्टीकरणे

पार्श्वभूमी

२०१०-२०११ च्या वार्षिक धोरणात ह्या बँकेने सांगितले आहे की, ग्रुप कंपन्यांमध्ये, स्टेक होल्डिंग करण्यासाठी (ट्रेडिंगसाठी नव्हे) शेअर्समध्ये गुंतवणुकी म्हणून त्यांचे अॅसेट्स असलेल्या आणि दुसरी कोणतीही वित्तीय कार्यकृती न करणाऱ्या कंपन्यां, (म्हणजे, कोअर इनवेस्टमेंट कंपन्या (सी आय सी), ठेवी न स्वीकारणाऱ्या व ह्याबाबतीत सिस्टमॅटिकली इंपॉर्टंट असलेल्या अबॅकीय वित्तीय कंपन्या लागू असलेल्या विनियामक निकषांमध्ये वेगळी वागणूक दिली जाण्यास पात्र आहेत. एप्रिल २१, २०१० रोजी प्रारुप मार्गदर्शक तत्वे आरबीआयच्या वेबसाईटवरही टाकण्यात आली आहे. बाजारात भाग घेणारांकडून मिळालेल्या फीडबॅकवर विचार करण्यात आला असून, कोअर इनवेस्टमेंट कंपन्यांसाठी पुढील विनियामक साचा अंमलात आणण्याचे ठरविण्यात आले आहे.

२. कोअर इनवेस्टमेंट कंपन्यांना (सीआयसी) पुढील परिस्थितीत, शेअर्स व सिक्युरिटीज् मिळविण्याचा व्यवसाय करणाऱ्यांना असे समजण्यात आले नव्हते.

- (i) त्यांचे ९०% पेक्षा कमी नसलेले अॅसेट्स हे गुंतवणुकी केलेल्या (इनवेस्टी) कंपन्यांमध्ये भागधारण करण्यासाठी शेअर्सची खरेदी करण्यासाठी केलेल्या गुंतवणुकीत होते.;
- (ii) ब्लॉक सेल सोडल्यास (धारण डायल्युट आणि हस्तांतरित करण्यासाठी) ते ह्या शेअरमध्ये ट्रेडिंग करत नव्हते;
- (iii) त्या कोणत्याही अन्य वित्तीय कार्यकृती करत नव्हत्या; आणि
- (iv) त्या सार्वजनिक ठेवी स्वीकृती/धारण करत नव्हत्या.

त्यामुळे, वरील निकष पूर्ण करणाऱ्या कंपन्यांना, आरबीआय अधिनियम १९३४ च्या कलम ४५ आयएखाली आरबीआयकडून, पंजीकरण प्रमाणपत्र (सीओआर) घेण्याची आवश्यकता नव्हती. प्रत्यक्षात असे दिसून आले की, एखाद्या कंपनीने दुसऱ्या कंपनीच्या शेअर्समध्ये, स्टेकसाठी किंवा ट्रेडिंगसाठी गुंतवणुक केली आहे काय हे ठरविणे अत्यंत कठीण आहे. इनवेस्टी कंपनीत स्टेक धारणासाठी काही बाबतीत सुरुवातीला गुंतवणुक केल्या गेल्या होत्या तेथे, हे शेअर्स विकण्यात आले होते किंवा अतिरिक्त शेअर्स विकत घेण्यात आले होते. ह्या प्रणालीच्या हितासाठी व्याज स्पष्टतेचा अभाव योग्य नाही.. ह्यासाठी ठरविण्यात आले की, स्टेक धारणासाठीही इतर कंपन्यांच्या, शेअर्समध्ये गुंतवणुक करणे हे देखील, आरबीआय अधिनियमाच्या कलम ४५ आय(सी) (ii) अनुसार, शेअर्स मिळविण्याचा व्यवसाय असे समजले जावे.

३. सिस्टमिकली इंपॉर्टंट आयात एनबीएफसी

२००६ मध्ये, बँक कर्जे, सीपी ह्यासारख्या सार्वजनिक निधीपर्यंत एनबीएफसीद्वारे पोहोचण्यामधील पध्दतीतील धोक्यामुळे आणि वित्तीय प्रणालीबरोबर असलेल्या त्यांच्या आंतरजोडणीमुळे, विनियामक काळजीचा उद्देश, ठेवी न घेणाऱ्या एनबीएफसीसाठी रुंदावला. त्यानुसार, शेवटच्या ऑडिटेड ताळेबंदानुसार ठेवी स्वीकारणाऱ्या एनबीएफसी रु १०० कोटी व अधिक अॅसेट असलेली, ठेवी न स्वीकारणाऱ्या एनबीएफसीची व्याख्या सिस्टमॅटिकली इंपॉर्टंट अशी केली गेली (एनबीएफसी-एनडी-एसआय) आणि त्यांच्यासाठी, परिपत्रक क्र ८६, दि. १२ डिसेंबर २००६ अन्वये विनियामक साचा तयार करण्यात आला.

४. कोअर इनवेस्टमेंट कंपन्यांचे सिस्टमिक महत्व

वरील परिच्छेद २ मध्ये दिलेल्या कारणांमुळे, स्टेक धारण करण्यासाठीही, इतर कंपन्यांच्या शेअर्समध्ये गुंतवणुक करणे हे एखाद्या एनबीएफआयचा व्यवसाय कारणासारखेच समजले जावे. अॅसेट आकार रु १०० कोटी किंवा अधिक असलेल्या

सीआयसीनी कमर्शियल पेपर्स डिबेंचर्स, आंतर-कॉर्पोरेट ठेवी मार्फत उभ्या केलेल्या निधीसारख्या सार्वजनिक निधीपर्यंत पोहचण्याबाबतच्या सिस्टमिक समस्यांचा विचार करता, अशा सिस्टमॅटिकली इंपॉर्टंट सीआयसीना, भारतीय रिझर्व बँक अधिनियमच्या कलम ४५ आयएखाली सीओआर मिळविणे आवश्यक असून, त्यांना भारतीय रिझर्व बँक अधिनियम १९३४^१ च्या तरतुदी व रिझर्व बँकेने वेळोवेळी दिलेले निदेश ह्यांच्या नियंत्रणाखाली राहणे आवश्यक आहे. तथापि, रु १०० कोटीपेक्षा कमी अॅसेट आकार असलेल्या सीआयसीना, च्या ४५-आयएखाली भारतीय रिझर्व बँक अधिनियमच्या कलमाखाली लागू होण्यापासून सूट दिली जाऊ शकते. (अबॅकीय फायनान्शियल(ठेवी न स्वीकारणाऱ्या किंवा न धारण करणाऱ्या) कंपनी प्रुडेंशियल नॉर्म्स (रिझर्व बँक) डिरेक्शन्स, २००७, अधिसूचना क्र. डीएनबीएसमध्ये दिल्याप्रमाणे. १९३/डीजी(व्हीएल)-२००७ / दिनांक फेब्रुवारी २२, २००७ हे अबॅकीय फायनान्शियल कंपनीसाठी कोअर इनवेस्टमेंट यांना लागू होणार नाही. कंपनी म्हणजे कोअर इनवेस्टमेंट कंपनी (रिझर्व बँक) डिरेक्शन्स, २०११.)^३

५. कोअर इनवेस्टमेंट कंपनी समोरील निर्बंध

सीआयसीच्या व्यवसाय साचाचा विचार करता, उदा. ग्रुप कंपन्यांमध्ये स्टेक धारण करणे आणि त्यांना निधी पुरविणे. सीआयसीना, रिझर्व बँकेने एनबीएफसीसाठी विहित केलेले जोखीम निकष व विद्यमान एनओएफच्या आवश्यकता पूर्ण करणे कठीण जातो. सीआयसीसाठी विनियामक साचा तयात करतेवेळी हे प्रश्न विचारात घेण्यात आले आहेत.

६. संक्रमण काल

- (i) सर्व सीआयसी-एनडी-एसआय ह्यांनी मग त्यांना आरबीआयकडून भूतकाळात पंजीकरणासाठी सूट मिळालेली असो किंवा नसो, ह्या अशिसूचनेच्या तारखेपासून सहा महिन्यांच्या आत सीओआर मिळविण्यासाठी आरबीआयकडे अर्ज करणे आवश्यक आहे.
- (ii) वरील आवश्यकेची अंमलबजावणी खंड न पडता व्हावी ह्यासाठी, विहित केलेल्या कालावधीत सीओआरसाठी अर्ज केला असलेल्या कंपनी त्यांच्या विद्यमान व्यवसाय, आरबीआयकडून त्यांच्या अर्जाचा निर्णय होईपर्यंत सुरु ठेवू शकतात.
- (iii) ह्याशिवाय येथे स्पष्ट करण्यात येते की, ह्या सहा महिन्यांच्या विहित कालावधीत अर्ज न करणाऱ्या कंपन्यांनी, वर वर्णन केलेला कोअर इनवेस्टमेंट कंपनी एनडीएसआयचा व्यवसाय त्यांनी सुरुच ठेवल्यास, भारतीय रिझर्व बँक अधिनियम १९३४ च्या कलम ४५ आयएचे उल्लंघन केल्याचे समजले जाईल.
- (iv) सध्या रु १०० कोटीपेक्षा कमी अॅसेट आकार असलेल्या कंपन्यांना, त्यांचा ताळेबंदातील अॅसेट आकार रु १०० कोटी झाल्याच्या तारखेपासून तीन महिन्यांच्या आत सीओआरसाठी आरबीआयकडे अर्ज करणे आवश्यक आहे.

७. ह्या अटीचे पालन करण्याबाबत कृती योजना

(i) सीओआरसाठी अर्ज करणाऱ्या सीआयसी-एनडी-एसआय आणि कोअर इनवेस्टमेंट कंपनीज (रिझर्व बँक) निदेश, २०११ मध्ये दिलेल्या अटी पूर्ण न करणाऱ्या कंपन्यांना, सांगण्यात आले होते की, त्यांनी वरील परिच्छेद ६(५) मध्ये दिलेल्या सूट-सवलतीचा लाभ घेण्यासाठी, त्यांनी त्या कंपनी, आरबीआयच्या ज्या कार्यालयाच्या अधिकारक्षेत्रात येतात, त्यांच्याकडे ह्या अटीचे अनुपालन करण्याच्या कृतियोजनांसह जावे.

^१ अधिसूचना क्र. डीएनबीएस.(पीडी) २२०/सीजीएम(युएस)-२०११ दिनांक जानेवारी ०५, २०११

^३ अधिसूचना क्र. डीएनबीएस.(पीडी) २२१/सीजीएम(युएस)-२०११ दिनांक जानेवारी ०५, २०११

(ii) आरबीआय, अशा अर्ज करणाऱ्या सीआयसी-एनडी-एसआयच्या कृतियोजनेची तपासणी करील आणि तिला योग्य वाटतील अशा अटी व निर्बंध लागू करील.

कोअर इनवेस्टमेंट कंपन्यांना (रिझर्व बँक) डिरेक्शन्स २०११^३

८. ह्या निदेशांची व्याप्ती

८. हे निदेश, प्रत्येक कोअर इनवेस्टमेंट कंपनीला, म्हणजे, शेअर्स व सिक्युरिटीज मिळविण्याचा व्यवसाय करणाऱ्या आणि तिच्या शेवटच्या ताळेबंदाच्या तारखेस पुढील अटी पूर्ण करणाऱ्या अबॅकीय वित्तीय कंपनीला लागू होतील.

(i) ती कंपनी ग्रुप कंपनीमधील इक्विटी शेअर्स, प्रिफरन्स शेअर्स, बॉन्ड्स, डिबेंचर्स, कर्जे ह्यात, तिच्या निव्वळ मूल्याच्या ९०% गुंतवणुक धारण करणारी असावी.

(ii) तिच्या ग्रुप कंपन्यांमधील इक्विटी शेअर्समधील गुंतवणुकी, (दिल्याच्या तारखेपासून १० वर्षांच्या आत इक्विटी शेअर्समध्ये अनिवार्य परिवर्तनीय असलेल्या संलेखांसह) वरील खंड (१) मध्ये निर्देशित केल्याप्रमाणे तिच्या निव्वळ असेट्सच्या ६०% पेक्षा कमी नसाव्यात.

(iii) ती कंपनी, तिच्या ग्रुप कंपनीचे शेअर्स, बॉन्ड्स, डिबेंचर्स, कर्जे ह्यात तिने केलेल्या गुंतवणुकींचे, ब्लॉकसेल किंवा डायल्युशन किंवा निर्गुंतवणुक सोडल्यास ट्रेडिंग करणार नाही.

(iv) ती कंपनी, भारतीय रिझर्व बँक अधिनियम, १९३४ च्या कलम ४५ आय(सी) आणि ४५ आय(एफ) मध्ये संदर्भित, पुढील कार्यकृतींशिवाय, इतर कोणतीही कार्यकृती करत नाही:-

- (१) बँक ठेवीमधील गुंतवणुक,
- (२) मनी मार्केट इन्स्ट्रुमेंट्स, मनी मार्केट म्युच्युअल फंडसहित
- (३) सरकारी सिक्युरिटीज, आणि
- (४) ग्रुप कंपनीकडून इश्यु केलेले बॉन्ड्स किंवा डिबेंचर्स

ग्रुप कंपन्यांना कर्जे देणे आणि
ग्रुप कंपन्यांच्या वतीने हमी देणे

९. व्याख्या

(१) ह्या निदेशांबाबत, अन्य संदर्भ नसल्यास,

‘अॅडजस्टेड नेट वर्थ’ म्हणजे

(१) आर्थिक वर्षाच्या अखेरीस, ऑडिट केलेल्या शेवटच्या ताळेबंदात असलेली, पुढील प्रमाणे वाढ झालेली, अबॅकीय वित्त कंपन्या, (ठेवी न घेणाऱ्या व धारण न करणाऱ्या) प्रुडेंशियल नॉम्स(रिझर्व बँक) निदेश, २००७ मध्ये व्याख्या केलेल्या नीज निधि ची एकूण रक्कम ;

(२) वाढविल्यास :-

(अ) त्या आर्थिक वर्षाच्या अखेरीस, असलेल्या शेवटच्या ऑडिट केलेल्या ताळेबंदाच्या तारखेस, कोटेड गुंतवणुकीच्या पुस्तक मूल्यातील, वसूल न झालेल्या अधिवृद्धि चे ५०% (असे अधिमूल्यन(अॅप्रिशिएशन) म्हणजे, अशा गुंतवणुकीच्या पुस्तकी मूल्या पेक्षा त्याचे बाजार मूल्य किती जास्त आहे.) आणि शेवटच्या ऑडिट केलेल्या ताळेबंदाच्या तारखेपासून, इक्विटी शेअर भांडवलांत झालेली वाढ (असल्यास)

^३ अधिसूचना क्र. डीएनबीएस. (पीडी) २१९ / सीजीएम(युएस)-२०११ दिनांक जानेवारी ५, २०११

(३) वजा :-

(अ) कोटेड गुंतवणुकींच्या एकूण पुस्तकी मूल्यातील घट (म्हणजे, अशा गुंतवणुकींच्या एकूण मार्केट मूल्यापेक्षा त्यांचे पुस्तकी मूल्य किती जास्त आहे अशा रितीने घट काढली जाते) रक्कम आणि

(ब) शेवटच्या ऑडिटेड ताळेबंदाच्या तारखेस एकूण पुस्तकी मूल्यात झालेल्या घटीची रक्कम.

(ब) 'त्याच गटामधील कंपनी' म्हणजे, पुढील नात्यांपैकी कोणत्याही नात्याने, एकमेकींशी संबंधित असलेल्या दोन किंवा अधिक संस्थांची व्यवस्था. उदा नोंदणीकृत कंपन्यांसाठी दुय्यम-मूळ (पेरेंट) (एएस २१ अनुसार व्याख्या केलेली), संयुक्त उद्योग (एएस २७ नुसार व्याख्या केलेले), संलग्न (एएस २३ नुसार व्याख्या केलेली), प्रायोजक-प्रायोजित (सेबी (अॅक्विझिशन ऑफ शेअर्स अँड टेकओव्हर) विनियम, १९९७ मध्ये दिल्यानुसार), तसेच संबंधित पक्ष (एएस १८ नुसार व्याख्या केलेले), ब्रँड नाम आणि २०% व त्यापेक्षा अधिक एवढी इक्विटी शेअरमधील गुंतवणुक.

(क) 'गुंतवणुक' म्हणजे, सरकारी किंवा स्थानिक प्राधिकरणांनी दिलेले शेअर्स, स्टॉक्स, डिबेंचर्स किंवा सिक्युरिटीज ह्यामधील किंवा त्यासारख्याच इतर पणनीय सिक्युरिटीजमधील गुंतवणुक.

(ड) 'कोटेड गुंतवणुकींचे बाजारमूल्य' म्हणजे, शेवटचा ऑडिटेड ताळेबंद उपलब्ध असलेल्या तारखेच्या आर्थिक वर्षाच्या अखेरीच्या लगेच पूर्वीच्या २६ आठवड्यांमध्ये, सर्वात गतिमानतेने त्या गुंतवणुकींचे ट्रेडिंग एखाद्या मान्यताप्राप्त स्टॉक केले गेले असल्यास, दर आठवड्याला त्या गुंतवणुकींच्या बंद मूल्यातील चढ-उतार ह्यातील सरासरीमूल्य.

(ई) 'नक्त ऍसेट्स' म्हणजे पुढील बाबी सोडून एकूण ऍसेट्स-

(i) कॅश व बँक शिल्लकी;

(ii) मनी मार्केट संलेख आणि मनी मार्केट म्युच्युअल फंडचे ह्यांची गुंतवणुक.

(iii) अग्रिम प्रदान ह्यांचे कर; आणि

(iv) डिफर्ड टॅक्स प्रदान.

(एफ) 'बाहेरील जबाबदाऱ्या' म्हणजे, 'पेड अप कॅपिटल' आणि 'रिझर्व्ज अँड सरप्लस' आणि प्रचालनाच्या तारखेपासून १० वर्षांच्या मध्ये इक्विटी शेअर्समध्ये अपरिहार्यतेने परिवर्तनीय असलेले संलेख सोडून, ताळेबंदाच्या जबाबदाऱ्याच्या (लायाबिलिटीज) बाजूस दाखविण्यात येणाऱ्या जबाबदाऱ्या, परंतु ह्यात कर्जाची असलेली दायित्वे व कर्जे (मग त्या जबाबदाऱ्या ह्याब्रिड संलेख किंवा अन्यथा निर्माण झालेल्या असोत आणि ताळेबंदावर दाखविल्या असोत किंवा नसोत, दिलेल्या हमींचे मूल्य, ह्यांचा समावेश असेल.

(जी) सार्वजनिक निधी' ह्यामध्ये, ह्यामधून उभे केलेले सार्वजनिक निधी, कमर्शियल पेपर्स, डिबेंचर्स, आंतर-कॉएपोरेट ठेवी व बँकेने दिलेले वित्त-सहाय्य समाविष्ट आहेत, परंतु प्रचालनाच्या तारखेपासून १० वर्षांपेक्षा अधिक नसलेल्या काळामध्ये, इक्विटी शेअर्समध्ये अपरिहार्यतेने परिवर्तित चे संलेख देऊन उभारलेला निधी ह्यात समाविष्ट नाही.

(एच) 'सिस्टमिकली इंपॉर्टंट कोअर इनवेस्टमेंट कंपनी' म्हणजे, वैयक्तिक रितीने किंवा त्याच गटातील इतर कोअर इनवेस्टमेंट कंपन्यांसह एकूण रु १०० कोटीपेक्षा कमी एकूण ऍसेट्स असलेली व सार्वजनिक निधी उभा न करणारी किंवा धारण न करणारी कोअर इनवेस्टमेंट कंपनी.

(आय) 'एकूण अॅसेट्स' म्हणजे, ताळेबंदाच्या अॅसेट्सच्या बायूवर दाखविण्यात आलेल्या सर्व अॅसेट्सची एकूण बेरीज.

विनियामक साचा

१०. पंजीकरण

(१) प्रत्येक सिस्टमिकली इंपोरटंट कोअर इन्वेस्टमेंट कंपनी (सी आय सी - एन डी - एस आय) , या अधिसूचनेच्या तारखेपासून ६ महिन्यांच्या आत रिझर्व बँके कडे पंजीकरण प्रमाणपत्र मिळविण्यासाठी अर्ज करील, मग रिझर्व बँकेने भूत काळात या बाबत विपरित निदेश दिला असो अथवा नसो.

(२) वरील ६ महिन्यांच्या आत रिझर्व बँके कडे पंजीकरण प्रमाणपत्र मिळविण्यासाठी अर्ज करणारी सी आय सी - एन डी - एस आय, रिझर्व बँके कडून त्या अर्जाचा निर्णय लागे पर्यंत, तिचा, कोअर इन्वेस्टमेंट कंपनीचा व्यवसाय पुढे चालु ठेवण्यासाठी पात्र असेल

(३) प्रत्येक कोअर इन्वेस्टमेंट कंपनी रिझर्व बँके कडे, ती सी आय सी - एन डी - एस आय झाल्याच्या तारखे पासून ३ महिन्यांच्या आंत पंजीकरण प्रमाणपत्र मिळविण्यासाठी अर्ज करील,

^४(४) आरबीआयकडे नोंदणी करण्याच्या आवश्यकतेपासून सूट मिळालेल्या प्रत्येक सीआयसीने, संचालक मंडळाचा एक ठराव पारित करून घ्यावा की, भविष्यामध्ये ती सीआयसी सार्वजनिक निधीमध्ये जाणार नाही. तथापि, सीआयसीना, त्यांच्या संस्थांच्या गटांच्या वतीने हमी द्याव्या लागू शकतात किंवा इतर आकस्मिक जबाबदा-या स्वीकाराव्या लागू शकतात. असे करण्यापूर्वी, सर्व सीआयसीनी खात्री करून घ्यावी की, त्याखालील जबाबदा-या जेव्हा येतील तेव्हा त्यांची पूर्तता करण्यास त्या सक्षम आहेत. विशेषतः, नोंदणी करण्यापासून सूट मिळालेल्या सीआयसी, अशी जबाबदारी हस्तांतरित (डिहॉल्व) होतेवेळी, सार्वजनिक निधीला हात न लावता, तसे करण्यास सक्षम असाव्यात, अन्यथा त्यांनी सार्वजनिक निधीमध्ये जाण्यापूर्वी, आरबीआयकडे नोंदणीसाठी जावे. अनॉदणीकृत व रु. १०० कोटीपेक्षा अधिक मालमत्ता असलेल्या सीआयसीने, आरबीआयकडून नोंदणी प्रमाणपत्र (सीओआर) न घेता, सार्वजनिक निधीमध्ये प्रवेश केल्यास, त्या सीआयसीनी, कोअर इन्वेस्टमेंट कंपनी (रिझर्व बँक) निदेश, २०११, दि. जानेवारी ०५, २०११ चे उल्लंघन केल्याचे समजले जाईल.

भांडवली आवश्यकता

सी आय सी - एन डी - एस आय चे अॅडजस्टेड निव्वळ मूल्य कोणत्याही वेळी, ताळेबंदावरील एकूण जोखीम भारित अॅसेट्स आणि शेवटच्या, त्या आर्थिक वर्षाच्या ताळेबंदाच्या तारखेस ताळेबंदाबाहेरील बाबींच्या रिस्क अॅडजेस्टेड मूल्याच्या ३०% पेक्षा कमी असू नये.

^४ अधिसूचना क्र.डीएनबीएस (पीडी) २४५/सीजीएम (युएस) २०१२ दि. मे ११, २०१२ अन्वये स्थापित.

स्पष्टीकरणे

ताळेबंदावरील अॅसेट्स

(१) या निदेशात, कर्ज जोखमीचे, भार टक्के म्हणून व्यक्त केलेले स्तर ताळेबंदावरील अॅसेटसना लागू करण्यात आले आहेत ह्या मुळे प्रत्येक बांब/ अॅसेट च्या मूल्याला, त्या अॅसेटची रीस्क अॅड्जेस्टेड मूल्ये मिळविण्यासाठी, संबंधित जोखीम भराने गुणावे लागेल. किमान भांडवल गुणोत्तर काढण्यासाठी एकुण बेरीज विचारांत घेतली जाईल. जोखीम भारीत अॅसेट चे मूल्य, खाली दिल्यामाणे, निधी युक्त बाबींची एकुण बेरीज म्हणून काढले जाईल;

ताळेबंदावरील बाबीं मधील भारीत जोखिम अॅसेट्स

प्रतिशत भार

(१) नियत ठेवींसह रोख रक्कम व बँक शिल्लक आणि बँकांकडील ठेव प्रमाण पत्रे	०
(२) गुंतवणुकी	
(अ) मंजुरीप्राप्त सिक्युरिटीज खालील (क) सोडून	०
(ब) सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकामधील बाँड्स	२०
(क) नियत ठेवी/ ठेवी प्रमाणपत्रे/ वित्तीय संस्था चे बाँड्स	१००
(ड) सर्व कंपन्याचे शेअर्स आणि डिबेंचर्स / सर्व कंपन्याचे बाँड्स/वाणिज्य पत्रे आणि सर्व म्युच्युअल फंडांचे युनिट्स	१००
(३) विद्यमान अॅसेट्स	
(अ) स्टॉक ऑन हायर (निव्वळ पुस्तकी मूल्य)	१००
(ब) आंतर कॉर्पोरेट कर्जे/ठेवी	१००
(क) कर्जे आणि अग्रीम राशी - धारण केलेल्या ठेवी विरुद्ध प्रतिभूतित	०
(ड) कर्मचाऱ्यांना कर्जे	०
(ई) चांगली समजली गेलेली कर्जे आणि अग्रीम राशि	१००
(फ) खरेदी केलेली / डिस्काउंट केलेली बिले	१००
(ज) इतर (तपशील द्यावा)	१००
(४) स्थिर मालमत्ता (घसान्याचे निव्वळ मूल्य)	
(अ) भाडे कराराने दिलेले अॅसेट्स (निव्वळ पुस्तकी मूल्य)	१००
(ब) जागा	१००
(क) फर्निचर आणि फिक्सचर्स	१००
(५) इतर मालमत्ता	

(अ) स्त्रोतातून कापलेला आयकर निव्वळ तरतुदी)	०
(ब) दिलेला अग्रिम कर (निव्वळ तरतुदी)	०
(क) सरकारी सिक्कुरीटिज वर देय व्याज	०
(ड) इतर (तपशील द्यावा)	१००

सूचना/टीप:

(१) केवळ वसूल न होणाऱ्या व शंकास्पद कर्जासाठीच्या घसाऱ्यासाठी तरतुद केलेल्या अॅसेट्सच्या बाबतीच निव्वळ मूल्य काढले जावे.

(२) निव्वळ निजनिधी काढण्यासाठी, निजनिधीमधून वजा केलेल्या अॅसेट्सना 'शून्यभार' असेल.

(३) जोखीम-भार देण्यासाठी, एखाद्या कर्जदाराची निधीयुक्त जोखीम काढण्यासाठी, त्या कर्जदाराच्या एकूण थकबाकीमधील अग्रिम राशी विरुद्ध, तारण ठेवलेले/धारण केलेले रोख मार्जिन/कॉशन मनी/सुरक्षा ठेवी (ज्यांच्या विरुद्ध सेट ऑफ करणे उपलब्ध आहे) ह्यांची रक्कम, अशा अर्बकीय वित्तीय कंपनी नेट ऑफ करू शकतात.

(४) सिक्कुरीटीज फायनान्सिंग व्यवहारांमुळे (सीबीएलओ), सीआयसी-एनडी-एसआय चे, सीसीआयएल बाबतच्या जोखमीमुळे, प्रतिपक्षावरील कर्ज जोखमीला शून्य जोखीमभार लागू होईल. कारण, सीसीपीच्या त्यांच्या प्रतिपक्षाबाबतच्या जोखमी, प्रतिदिन धर्तीवर संपूर्णपणे तारण संरक्षित असतात व त्यामुळे सीसीपीच्या कर्ज जोखमींना संरक्षण मिळत असल्याचे समजले जाते. सीआयसी-एनडी-एसआयनी सीसीआयएलकडे ठेवलेल्या ठेवी/तारणे ह्यांना २० % जोखीमभार लागू असेल.

ताळेबंदबाहेरील बाबी

(२) ह्या निदेशांमध्ये, ताळेबंदबाहेरील बाबींना देण्यात आलेले कर्ज जोखीम एक्सपोजरचे स्तर, कर्ज-रुपांतरण-घटकांच्या टक्केवारी म्हणून व्यक्त करण्यात आले आहेत. ह्यासाठी, ताळेबंदबाहेरील बाबींचे रिस्क ऍडजस्टेड मूल्य काढण्यासाठी, प्रत्येक बाबीच्या दर्शनी मूल्याला, सुरुवातीस, संबंधित रुपांतरण घटकाने गुणले पाहिजे. किमान भांडवल गुणोत्तर काढण्या साठी एकूण बेरीज विचारांत घेतली जाईल. आणि ह्यालाही पुनः १०० ह्या जोखीमभाराने गुणले जाईल. ताळेबंदबाहेरील बाबींचे रिस्क ऍडजस्टेड मूल्य, खाली दिलेल्या निधी आधारित नसलेल्या बाबींच्या कर्ज रुपांतरण घटकांनुसार काढले जाईल :

बाबीचे स्वरूप

- १) वित्तसहाय्य आणि इतर हमी
- २) शेअर/डिबेंचरची अंडररायटिंग दायित्वे
- ३) अंशतः पेड अप शेअर्स/डिबेंचर्स
- ४) डिस्काउंट केलेली/रिडिस्काउंट केलेली बिले
- ५) केलेले परंतु लिक्विडिटी रेशो अंमलात न आणलेले भाडेपट्टा करार

कर्ज रुपांतरण घटक

टक्के

- १००
- ५०
- १००
- १००
- १००

लिहरेज रेशो

६. एखाद्या सीआयसी-एनडी-एसआयच्या बाहेरील जबाबदाऱ्या/दायित्वाचे, कोणत्याही वेळी त्या आर्थिक वर्षाच्या अखेरीस असलेल्या ऑडिटेड ताळेबदाच्या तारखेस असलेल्या तिच्या अॅडजस्टेड निव्वळ मूल्याच्या २.५ पटीपेक्षा अधिक असू नये.

सूट

- (i) ह्या अधिनियमाच्या कलम ४५ (१) (ब) च्या तरतुदी, एक सिस्टमिकली इंपॉर्टंट कंपनी असलेल्या व कोअर इनवेस्टमेंट कंपनी (रिझर्व बँक) निदेश, २०११ मध्ये व्याख्या केलेल्या, एखाद्या अँकीय वित्तीय कंपनीला लागू होणारा नाहीत- मात्र, त्यासाठी ह्या निदेशांमध्ये विहित केलेल्या ब भांडवली आवश्यकता व लिहरेज रेशो त्यांनी पूर्ण केला असला पाहिजे. ^५
- (ii) परिच्छेद १५, १६ आणि १८ मधील तरतुदी प्रमाणे सीआयसी निदेशांमध्ये व्याख्या केलेल्या सिस्टमिकली इंपॉर्टंट कोअर इनवेस्ट कंपनीला, अँकीय वित्तसहाय्य(ठेवी स्वीकारणाऱ्या व धारण करणाऱ्या) कंपनीला प्रुडेंशियल नॉर्म्स (रिझर्व बँक) निदेश, २००७, अधिसूचना क्र. डीबीएनएस १९३/डीजी(व्हीएल) - २००७ दिनांक फेब्रुवारी २२, २००७ लागू होणार नाहीत मात्र, त्यांनी ऑडिटर्सचे वार्षिक प्रमाणपत्र सादर केले असले पाहिजे आणि सीआयसी निदेशांच्या^६ विहित भांडवली आवश्यकता व लिहरेज रेशोची पूर्तता केली असली पाहिजे.

११. अपरिहार्य असे वार्षिक लेखा तपासणी प्रमाणपत्र सादर करणे.

प्रत्येक सीआयसी-एनडी-एसआयने, त्यांच्या ताळेबदाच्या अंतिमीकरणाच्या तारखेपासून एक महिन्याच्या आत, तिच्या वैधानिक हिशेब तपासनीसांनी दिलेले, ह्या निदेशांच्या आवश्यकतांचे अनुपालन केल्याचे वार्षिक प्रमाणपत्र सादर करावे.

^५ अधिसूचना क्र. डीएनबीएस.(पीडी) २२० /सीजीएम(युएस)-२०११ दिनांक जानेवारी ५, २०११

^६ अधिसूचना क्र. डीएनबीएस.(पीडी) २२१ /सीजीएम(युएस)-२०११ दिनांक जानेवारी ५, २०११

संकीर्ण

१२. सूट

भारतीय रिझर्व बँक, इतर कोणत्याही न्याय्य व पुरेशा कारणाने होणारा त्रास टाळण्यासाठी आवश्यक वाटल्यास, कोणत्याही सीआयसी-एनडी-एसआयला ह्या निदेशांच्या सर्व किंवा कोणत्याही तरतुदींचे सर्वसाधारणपणे किंवा कोणत्याही विहित काळासाठी पालन करण्यास कालावधी वाढवून देऊ शकते किंवा सूट देऊ शकते मात्र त्यासाठी भारतीय रिझर्व बँकेने घातलेल्या अटींचे पालन केले असले पाहिजे.

१३. विवेचने/स्पष्टीकरणे

ह्या निदेशांच्या तरतुदींना परिणामकारक करण्यासाठी, रिझर्व बँक, तिला तसे आवश्यक वाटल्यास, ह्याखाली असलेल्या कोणत्याही बाबीसंबंधाने आवश्यक ती स्पष्टीकरणे देईल आणि रिझर्व बँकेने दिलेले ह्या निदेशांच्या तरतुदींचे विवेचन अंतिम व सर्व संबंधित पक्षांवर बंधनकारक असेल.

परिपत्रक

अनु.क्र.	परिपत्रक क्र.	दिनांक
१.	डीएनबीएस(पीडी)सीसी.क्र. २०६ /०३.१०.००१/२०१०-११	जानेवारी ०५, २०११
२.	डीएनबीएस(पीडी)सीसी.क्र. २७४/०३.०२.०८९/२०११-१२	मे ११, २०१२